

Informácia o výsledkoch rozporového konania k zásadným pripomienkam

A. k návrhu ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov

1. **k bodu 13 (čl. 136 ods. 3)** - *pripomienka čiastočne akceptovaná, ponecháva sa súhlas ÚS SR na vzatie do väzby sudcu a vypúšťa sa podmienka súhlasu pri generálnom prokurátorovi z dôvodu nepravdepodobnosti zneužitia výkonnej moci proti výkonnej moci*

Znenie pripomienky:

V čl. 136 navrhujeme ponechať právnu úpravu súhlasu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) na vzatie sudcu a generálneho prokurátora do väzby v upravenom znení:

Čl. 136 sa dopĺňa odsekom 4, ktorý znie:

„(4) Ústavný súd dáva súhlas na vzatie do väzby sudcu a generálneho prokurátora.“

Odôvodnenie:

Navrhované vypustenie kompetencie ústavného súdu dávať súhlas na vzatie do väzby sudcu a generálneho prokurátora je reakciou na dôvodné výhrady voči niektorým rozhodnutiam ústavného súdu, kedy sa väzba trestne stíhaných sudcov navonok javila ako dôvodná, avšak ústavný súd súhlas nedal a svoje rozhodnutie nedokázal presvedčivo odôvodniť, keďže bolo prijaté tajným hlasovaním. Úplné vypustenie takejto kompetencie je však krajným a nevyváženým riešením, pretože súhlas ústavného súdu je jedným z dôležitých nástrojov ochrany sudcovskej nezávislosti.

2. **k bodu 18 (čl. 141a ods. 2) a bodu 20 (čl. 141a ods. 3)** – *pripomienka akceptovaná, podpredseda Súdnej rady bude profesionalizovaný a bude mu patriť plat vo výške 1,3 násobku platu poslanca mesačne. príplatok vo výške, ktorú určí Súdna rada Slovenskej republiky uznesením, a paušálne náhrady podľa § 4 ods. 1 zákona NR SR č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení zákona č. 500/2010 Z. z.*

Znenie pripomienky:

V čl. 141a ods. 2 v úvodnej vete sa za slovami „predsedu“ vkladajú slová „Súdnej rady Slovenskej republiky a podpredsedu“.

V čl. 141a ods. 3 sa za slovo „republiky“ vkladajú slová „podpredsedu Súdnej rady Slovenskej republiky“.

Odôvodnenie:

Do uvedeného ustanovenia navrhujeme doplniť aj skutočnosť, že súdna rada okrem predsedu volí aj podpredsedu súdnej rady. Náročnosť kompetencií súdnej rady, ktoré sa ďalej významne rozšíria aj pripravovanými zmenami, si nevyhnutne vyžaduje aj väčšiu profesionalizáciu pôsobenia jej členov. Okrem funkcie predsedu súdnej rady by mala byť plne profesionalizovaná aj funkcia podpredsedu súdnej rady; teda, aby aj podpredseda súdnej rady vykonával túto funkciu ako svoju hlavnú profesiu. Je to dôležité z hľadiska potrebného rozdelenia úloh pri riadení činnosti súdnej rady a výkone jej kompetencií, a aj z hľadiska zastupovania v čase neprítomnosti predsedu súdnej rady alebo pri jeho prekážkach v práci. Je preto vhodné, aby priamo v Ústave Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) bola uvedená aj funkcia podpredsedu súdnej rady.

V nadväznosti na túto úpravu je potrebné novelizovať zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky a ďalšie súvisiace zákony.

3. **k bodu 21 (čl. 141a ods. 5)** – *pripomienka čiastočne akceptovaná, MS SR pripraví návrh korekcie ustanovenia doplnením všeobecného dôvodu/dôvodov na odvolanie, napr. zmena legitimity*

Znenie pripomienky:

Navrhujeme nové znenie pripájanej vety v odseku 5:

„Predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, podpredsedu Súdnej rady Slovenskej republiky a členov Súdnej rady Slovenskej republiky možno odvolať.“

Odôvodnenie:

Dôvody a spôsob odvolávania predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, podpredsedu Súdnej rady Slovenskej republiky a členov Súdnej rady Slovenskej republiky je potrebné upraviť zákonom cez splnomocňovacie ustanovenie čl. 141a ods. 10.

4. **k bodu 26 (čl. 141a ods. 10)** – *pripomienka čiastočne akceptovaná, v nadväznosti na pripomienku k bodu 21 bude upravené aj splnomocňovacie ustanovenie*

Znenie pripomienky:

Navrhujeme nové znenie odseku 10:

„Podrobnosti o voľbe a odvolávaní, vrátane dôvodov odvolania predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, podpredsedu Súdnej rady Slovenskej republiky a členov Súdnej rady Slovenskej republiky, o spôsobe ustanovenia členov Súdnej rady Slovenskej republiky, o jej pôsobnosti, o zastupovaní predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, o organizácii a o vzťahoch k orgánom správy súdnictva a k orgánom sudcovskej samosprávy, ako aj o výkone pôsobnosti podľa čl. 141b, ustanoví zákon. Zákon tiež ustanoví volebné obvody pre voľbu a odvolávanie členov Súdnej rady Slovenskej republiky podľa čl. 141a ods. 1 písm. b).“

Odôvodnenie:

Splnomocňovacie ustanovenie sa navrhuje rozšíriť o podrobnosti týkajúce sa spôsobu a dôvodov odvolávania členov súdnej rady a ich predsedu a podpredsedu. Zákon by mal vo svojom znení reflektovať na to, že musí existovať konkrétny dôvod, pre ktorý má byť člen súdnej rady z funkcie odvolaný, nakoľko by malo byť garantované právo vedieť dôvod svojho odvolania a mala by tu byť možnosť sa k nemu vyjadriť. Dôvodom pritom môže byť aj strata dôvery voči členovi súdnej rady zo strany subjektu, ktorý ho nominoval. Ide o závažný zásah do výkonu dôležitej ústavnej funkcie a proces odvolávania by mal byť najmä v takýchto prípadoch transparentný.

5. **k bodu 31 (čl. 146 ods. 2)** – *pripomienka akceptovaná, rozpor odstránený akceptovaním vekovej hranice 68 rokov alebo ponechaním pôvodne navrhovanej hranice 65 rokov s doplnením možnosti predĺženia výkonu funkcie sudcu do dosiahnutia veku 68 rokov, ak o predĺženie sudca písomne požiada MS SR*

Znenie pripomienky:

Navrhujeme posunutie hranice na vek 68 rokov. Mnoho sudcov je odborne aj zdravotne dostatočne spôsobilých, aby mohli vykonávať funkciu sudcu aj po dosiahnutí veku 65 rokov alebo majú záujem byť naďalej v súdnictve aktívni. Optimálnym vekom na ukončenie aktívnej rozhodovacej činnosti sudcov na všeobecných súdoch, sa javí vek 68 rokov, čo sa približuje k vekovému cenzu ukončenia funkcie ústavných sudcov. Výkon funkcie sudcu na ústavnom súde sa pritom spája s ešte väčšou zodpovednosťou a nárokmi na odbornú pripravenosť sudcov, pretože ústavný súd preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov všetkých stupňov z hľadiska ich ústavnosti a môže aj pozastaviť účinnosť zákonov a iných právnych predpisov. Vekovú hranicu zániku funkcie sudcu je potrebné zvažovať aj pri porovnaní iných profesií - napríklad pri štátnych zamestnancoch, kde priamo zákon umožňuje predĺžiť štátnozamestnanecký pomer po dovŕšení veku 65 rokov.

V prípade zmeny vekovej hranice je potrebné upraviť prechodné ustanovenia.

6. **k bodu 35 (čl. 148 ods. 4)** - *pripomienka čiastočne akceptovaná, rozhodovacia imunita bude ponechaná a bude doplnená jej definícia*

Znenie pripomienky:

Navrhujeme vypustiť bod 35 a ponechať čl. 148 ods. 4 v ústave v platnom znení.

Odôvodnenie:

Vypustením citovaného ustanovenia by sudcovia stratili tzv. rozhodovaciu imunitu chránenú ústavou. Rozhodovacia imunita sudcov je historickým inštitútom, zmyslom ktorého je garancia nezávislosti v rozhodovaní sudcov, garancia občianskej spoločnosti pred potenciálnym zneužívaním moci. Zrušenie rozhodovacej imunity sudcov nemožno považovať za prostriedok boja s korupciou a klientelizmom. Za korupciu a iné trestné činy možno sudcu trestne stíhať aj teraz. Sudcovská imunita sa týka výlučne rozhodovacej činnosti. Navrhovaný

text ústavného zákona chce zrušiť rozhodovaciu imunitu výlučne sudcom všeobecného súdu. Sudcom ústavného súdu ju ponecháva, taktiež ponecháva poslaneckú imunitu.

Rozhodovacia imunita sudcov už bola fakticky prelomená zavedením disciplinárneho previnenia sudcu za zrejme svojvoľné rozhodnutie v rozpore s právom podľa § 116 ods. 2 písm. e) zákona o sudcoch a prísediacich. Toto disciplinárne previnenie má byť v novele trestného zákona navyše voči sudcom doplnené o trestný čin tzv. ohýbania práva. V oboch prípadoch nesmie ísť o postih za právny názor sudcu, ak je odôvodniteľný zákonným výkladom platného práva a platnej judikatúry. Pri existencii takýchto nástrojov by bolo vypustenie rozhodovacej imunity sudcov z ústavy vážnym zásahom do nezávislosti súdnej moci a zvýšilo by sa riziko účelového kriminalizovania sudcov aj za ich rozhodovaciu činnosť neprekračujúcu rámec zákona. Zrušenie imunity u sudcov by navyše malo byť kvôli zachovaniu vnútornej inštitucionálnej rovnováhy, sprevádzané aj primeranou úpravou (zrušením) imunity u iných ústavných činiteľov alebo ústavných orgánov.

Zachovanie imunity sudcov je ústavne udržateľné nielen z historického hľadiska, ale aj z porovnávacieho hľadiska. Rozhodovacia imunita sudcov je napríklad zakotvená v ústavách viacerých členských štátov EÚ (Slovinsko, Poľsko, Chorvátsko, Portugalsko).

7. **k bodu 37 (čl. 154g ods. 1 a ods. 4)** *prípomienka k odseku 1 neakceptovaná, rozpor odstránený pri pripomienke k odseku 4 určením jednotného termínu pre zánik funkcie 30. júna 2021.*

Znenie pripomienky:

Navrhovaný text ústavného zákona v druhej vete odseku 1 zakotvuje skrátenie funkčného obdobia členov súdnej rady zvolených sudcami pred 30.06.2021. Členstvo v súdnej rade by tak zaniklo predčasne len sudcovskej časti súdnej rady, ostatných členov súdnej rady (nominantov parlamentu, vlády a prezidenta) by sa táto právna úprava nijako nedotkla.

Uplatňuje sa v tomto prípade nepravá retroaktivita, ktorá je síce všeobecne prípustná, ale len za podmienky vyriešenia stretu ochrany legitímneho očakávania na jednej strane a verejného záujmu na strane druhej. Z hľadiska možného porušenia princípu legitímneho očakávania je nutné uskutočniť test proporcionality v striktnnej forme.

Požiadavky na vykonanie testu proporcionality sú kritérium vhodnosti, kritérium potrebnosti, kritérium závažnosti a požiadavka čl. 4 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, t. j. minimalizácia zásahu do nadobudnutých práv.

V zmysle vyššie uvedeného absentuje kritérium závažnosti a potrebnosti skrátenia funkčného obdobia členov súdnej rady volených sudcami. Nové voľby podľa regionálneho princípu sa môžu uskutočniť priebežne po ukončení jednotlivých funkčných období, pričom o poradí jednotlivých volebných obvodov by sa mohlo rozhodovať žrebovaním.

Je neštandardné, aby sudcovi, ktorý dosiahol vek 65 rokov pred 1. januárom 2021 zanikla funkcia sudcu neskôr (30. júna 2021) ako sudcovi, ktorý dosiahne vek 65 rokov v období od 1. januára 2021 do 31. mája 2021.

B. k zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

1. k čl. I - bod 3 (§ 3b) – pripomienka akceptovaná. bude zapracované nižšie uvedené navrhované znenie § 3b

Znenie pripomienky:

Návrh nového znenia:

„§ 3b

Dohľad súdnej rady

- (1) Pri výkone pôsobnosti podľa čl. 141a ods. 6 písm. h) a i) Ústavy Slovenskej republiky súdna rada
- a) prijíma stanoviská,
  - b) vytvára účinný systém kontroly,
  - c) požaduje vykonanie nápravy, vysvetlenie alebo splnenie povinností,
  - d) vyhodnocuje získané informácie,
  - e) uplatňuje návrhové oprávnenia vo veciach disciplinárnej zodpovednosti sudcov, ak toto oprávnenie neuplatnil predseda súdu alebo sudcovská rada.
- (2) Sudca je povinný predložiť súdnej rade v požadovanom rozsahu, forme a určenej lehote doklady, údaje a písomné alebo ústne vysvetlenia, osobne sa dostaviť na predvolanie súdnej rady a strpieť výkon dohľadu.“

Odôvodnenie:

§ 3b v pôvodnom znení bol vložený do zákona č. 185/2002 Z. z. po novele ústavy, ktorá rozšírila kompetenciu súdnej rady o (čl. 141a ods. 5 písm. i) **dohliadať, či sudca spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne po celý čas trvania funkcie sudcu.**

Nová kompetencia (čl. 141a ods. 5 písm. i) vložená do ústavy pozmeňujúcim návrhom bola zdôvodnená tým, že „... *Pozmeňujúci návrh tiež rozširuje pôsobnosť Súdnej rady SR vo vzťahu k rozhodovaniu o splnení nového ústavného predpokladu výkonu funkcie sudcu, ktorým je sudcovská spôsobilosť, a to jednak pred vznikom funkcie sudcu (kandidát na sudcu v čl. 141a ods. 5 písm. b)), tak aj počas jej trvania (s výnimkou v čl. 154d ods. 2 len v rámci disciplinárneho konania). ...*“

Pôvodné znenie § 3b:

Dohľad súdnej rady

Pri výkone pôsobnosti podľa čl. 141a ods. 5 písm. i) Ústavy Slovenskej republiky súdna rada

- a) *presadzuje opatrenia zamerané na trvalé spĺňanie predpokladov sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu bude vykonávať riadne (ďalej len "predpoklady sudcovskej spôsobilosti"),*

- b) *schvaľuje hamonogram overovania splňania predpokladov sudcovskej spôsobilosti,*
- c) *vyhodnocuje informácie o konaní sudcu, ktoré je nezlučiteľné s predpokladmi sudcovskej spôsobilosti získané od súdov, iných orgánov verejnej moci alebo zistené z vlastnej činnosti,*
- d) *môže navrhnúť predsedovi súdnej rady podať návrh na začatie disciplinárneho konania.*

To znamená, že pôvodné znenie obsahu § 3b riešilo kompetenciu súdnej rady z ústavy a to **„dohľadanie súdnej rady, či sudca splňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne po celý čas trvania funkcie sudcu“.**

Predmetný návrh bol predložený a schválený s odôvodnením *„Dohľad súdnej rady podľa čl. 141a ods. 5 písm. i) je potrebné vnímať ako v rovine preventívneho pôsobenia [§ 3b ods. 1 písm. a) a b)], tak aj v rovine represívneho postupu v prípade zistenia nedostatkov [§ 3b ods. 1 písm. c) a d)]. Povinnosť sudcu splňať predpoklady sudcovskej spôsobilosti je nepriamo vyjadrená aj v texte ústavy, pričom má aj svoje zákonné vyjadrenie. Porušenie povinností sudcu ustanovených ústavou a zákonmi zakladá jeho zodpovednosť, ktorá sa zisťuje v disciplinárnom konaní, ktorého výsledkom môže byť uloženie disciplinárneho opatrenia vrátane návrhu na zbavenie funkcie sudcu; k tomu pozri čl. 147 ods. 1 ústavy. Nakoľko bude predseda súdnej rady subjektom oprávneným na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania, umožňuje sa, aby súdna rada svoju dohľadovú pôsobnosť mohla realizovať aj vo forme odporúčenia predsedovi súdnej rady podať návrh na začatie disciplinárneho konania. Vzhľadom na to, že ide o návrh súdnej rady, predseda súdnej rady ním z povahy veci nebude viazaný.“*

Predkladateľ v aktuálne predloženom znení v 3b zachoval nadpis „Dohľad súdnej rady“, avšak obsahovo zmiešal úlohy súdnej rady, ktoré pri výkone dohľadu realizuje s kompetenciami súdnej rady. Čím vo vzťahu k dohľadovej kompetencii súdnej rady **vniesol nejasnosti a znenie ustanovenia zároveň urobil v mnohom nevykonateľným a nezrozumiteľným.**

Marginálny nadpis tohto ustanovenia je dohľad súdnej rady. Dohľad nie je síce definovaný priamo v zákone o súdnej rade, avšak možno vychádzať z iných zákonov, ktoré riešia dohľadovú kompetenciu niektorých orgánov a inštitúcií. Ako napríklad dohľad ministerstva spravodlivosti nad činnosťou Slovenskej komory exekútorov a exekútorov.

Z uvedeného tak možno vyvodiť, že písmená a), d), f) a g) nie sú dohľadom, ale výkonom vlastných právomocí súdnej rady.

Pri uvádzacej vete § 3b sa nesprávne odvoláva na čl. 141b ústavy, nakoľko tento citovaný článok ústavy už konkrétne hovorí, že súdna rada **„prijíma stanoviská“** (ods. 1) **a o strate sudcovskej spôsobilosti sa rozhoduje v disciplinárnom konaní** (ods. 2). Dokonca v § 3b písm. f) je uvedené priamo, že súdna rada „prijíma stanoviská“.

Ak sa vychádza zo znenia článkov ústavy, je potrebné v uvádzacej vete uviesť tie znenia článkov, ktoré sa týkajú kompetencií súdnej rady (t.j. čl. 141a ods. 6 písm. h) a i)).

K otázke **harmonogramu v § 3b písm. e)** je potrebné uviesť, že znenie „*schvaľuje harmonogram dohľadu a overovania spĺňania predpokladov sudcovskej spôsobilosti,*“ bolo dané do zákona v čase, keď bola schválená novela ústavy a novela zákona, ktorým sa malo sudcom celoplošne overovať, či spĺňajú predpoklady sudcovskej spôsobilosti, čo však rozhodnutím Ústavného súdu SR bolo zrušené. Navrhujeme toto znenie súvisiace so schvaľovaním „harmonogramu“ vypustiť ako **nevykonateľné**. Vytvoreniu takého harmonogramu bráni nedostatok kritérií na jeho tvorbu. V tejto spojitosti si treba uvedomiť, že harmonogram svojim všeobecným zameraním sa má vzťahovať na všetky všeobecné súdy Slovenskej republiky, ich sudcov, pričom sa nedá určiť kedy, ktorý súd a ako bude podrobený dohľadu a overovaniu. To platí aj pre sudkyne a sudcov. Napokon, taký harmonogram by sa nedal, pri terajšom personálnom obsadení súdnej rady, ani implementovať.

Pri **návrhových oprávneniach v disciplinárnych konaniach treba vychádzať z princípu subsidiarity**. Subsidiarita návrhových oprávnení v disciplinárnych konaniach je nevyhnutná. Nie je zvládnuteľné, aby predseda súdnej rady zhromažďoval a vyhodnocoval podklady a iné informácie pre záver o potrebe začať disciplinárne konanie voči sudcom okresných, krajských súdov a Špecializovaného trestného súdu, hoci oprávnenie na začatie disciplinárneho konania majú aj predsedovia súdov a sudcovské rady týchto súdov.

Podnety na disciplinárne konanie je potrebné najprv adresovať predsedom príslušných súdov a ich sudcovským radám, ktoré dokážu bez zbytočných prietáhov zistiť, či k disciplinárnemu previneniu došlo alebo sa nezakladá na objektívnych skutočnostiach. Tieto orgány správy a riadenia súdov majú k okamžitej dispozícii súdne spisy, vyjadrenie sudcu ako aj ostatné súvisiace písomnosti či iné dôkazy, napríklad výsluchy súdnych osôb (asistentov, súdnych úradníkov, atď.). Oprávnenie na takéto návrhy je totiž súčasne aj povinnosťou predsedov príslušných súdov a ich sudcovských rád (§ 42 ods. 3, § 45 ods. 7 písm. f) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Preto navrhujeme do znenia týkajúce sa návrhového oprávnenia vo veciach disciplinárnej zodpovednosti sudcov doplniť text „**ak toto oprávnenie neuplatnil predseda súdu alebo sudcovská rada.**“

K rozšíreným navrhovaným oprávneniam súdnej rady podľa písm. a) až d) uvádzame nasledovné:

Je všeobecne známe, že právomoc je súhrn oprávnení a povinností orgánu verejnej moci. V dôvodovej správe je k tomuto uvedené: „*Ustanovenia § 3b konkretizujú kompetencie súdnej rady pri výkone pôsobnosti podľa čl. 141b ústavy. Ustanovenia § 3b vytvárajú predpolie pre následnú bližšiu konkretizáciu jednotlivých kompetencií súdnej rady a konkretizáciu výkonu pôsobnosti súdnej rady vo veciach písomného vyhlásenia sudcu a majetkového priznania sudcu, a vo veciach majetkových pomerov sudcu, pri vykonávaní dohľadu nad spĺňaním predpokladov sudcovskej spôsobilosti, pri overovaní spĺňania predpokladov sudcovskej spôsobilosti u kandidátov na funkciu sudcu.*“

Takáto zmena textu § 3b zákona o súdnej rady však **nerieši**

- a) Akým **spôsobom** môže súdna rada vykonávať konkretizované právomoci, čo je nevyhnutný predpoklad opierajúci sa o čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Inak

napísané, že v zákone je potrebné presne uviesť, aké prostriedky môže a musí súdna rada využívať pri výkone svojich rozšírených právomoci tak, aby iné orgány verejnej moci boli zákonom informované, aké sú ich povinnosti pri súčinnosti so súdnou radou.

- b) Požadované prostriedky musia byť náležite **konkretizované**.
- c) V návrhu zákona nie sú vyčíslené náklady na takú úpravu. Také náklady však nesporne vzniknú. Bude potrebné **personálne posilniť** súdnu radu resp. kanceláriu, ktorá plní úlohy spojené so zabezpečením činnosti súdnej rady. V súčasnosti je vo výkone okolo 10 zamestnancov s kumulatívnymi činnosťami, ktorí nemôžu zvládať požiadavky vo vzťahu k takmer 1400 sudkyňiam a sudcom ako aj budúcim sudkyňiam a sudcom. Personálne posilnenie závisí od množstva podaní a iných podnetov, takže sa nedá presne určiť; azda by sa dalo uvažovať o porovnaní s takými orgánmi verejnej moci, ktoré sú oprávnené a povinné zhromažďovať informácie o jednotlivcoch.
- d) S bodom c) súvisia aj **finančné požiadavky**, ktorými musia byť z prostriedkov štátneho rozpočtu pokryté materiálno-technické výdavky kancelárie, ako aj osobné výdavky vyplývajúce zo zvýšenia počtu zamestnancov kancelárie plniacich úlohy spojené so zabezpečením činnosti súdnej rady.

Ak sa nezohľadnia pripomienky pod písmenami a) až d) tak výkon rozšírených právomocí súdnej rady zostane na **rovnakej kvantitatívnej aj kvalitatívnej úrovni** ako je tomu doposiaľ.

2. k čl. I bod 3 (§ 3b písm. a) a d)) - pripomienka akceptovaná, písmená a) a d) budú vložené do § 4 ods. 1

Znenie pripomienky:

Navrhujeme z navrhovaného § 3b písm. a) a d) presunúť do § 4 ods. 1 v znení:

V § 4 sa odsek 1 dopĺňa písmenami k) a l), ktoré znejú:

„k) konať vo veciach písomného vyhlásenia sudcu, majetkového priznania sudcu a vo veciach majetkových pomerov sudcov,

l) overovať spĺňanie predpokladov sudcovskej spôsobilosti u kandidátov na funkciu sudcu.“.

Odôvodnenie:

Vzhľadom k tomu, že znenia v uvedených písmenách nie sú dohľadom, ale výkonom vlastnej právomoci súdnej rady, navrhujeme vložiť ich do § 4 ods. 1.

3. k čl. I bod 4 (§ 8 ods. 2) - pripomienka akceptovaná v § 8 budú doplnené navrhované ods. 2 a 3

Znenie pripomienky:

V § 8 sa za odsek 1 vkladajú nové odseky 2 a 3, ktoré znejú:

„(2) Členovi súdnej rady, ktorý nie je sudcom, patrí mesačne odmena vo výške 1,5 násobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok zaokrúhlená na celé euro nahor, a to začínajúc prvým dňom mesiaca, v ktorom sa ujal výkonu funkcie člena súdnej rady. Členovi súdnej rady odmena nepatrí, ak je zvolený za predsedu súdnej rady.

(3) Člen súdnej rady, ktorý je sudcom, má upravenú pracovnú zaťaženosť sudcu podľa osobitného predpisu.^{x)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu x znie:

„^{x)} § 50 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. v znení ... /2020.“.

Odôvodnenie:

Nový odsek v spojení s novelizáciou § 50 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. odstraňuje diskrimináciu členov súdnej rady, ktorí sú aktívnymi sudcami, pričom napriek rozšíreným kompetenciám súdnej rady a zvýšenému podielu na jej rozhodovaní, stále majú rovnakú pracovnú záťaž ako sudcovia, ktorí nepôsobia v takej funkcii, takže výkon práce v súdnej rade nie je žiadnym spôsobom odmeňovaný. Považujeme však za vhodné mať predmetnú úpravu zadefinovanú v zákone o súdnej rade, rovnako ako úpravu odmeňovania členov súdnej rady, ktorí nie sú sudcami, a to odkazom na osobitný predpis.

4. k čl. I bod 18 (§ 17 ods. 3) - pripomienka akceptovaná. miesto konania zhromaždenia sudcov bude určovať sudcovská samospráva

Znenie pripomienky:

Je neopodstatnené, aby predseda súdnej rady určoval miesto konania zhromaždenia sudcov, nakoľko predseda súdnej rady nedisponuje priamo informáciou, kde je možné vykonať voľbu člena súdnej rady v súvislosti s počtom oprávnených voličov, t. j. z kapacitných dôvodov. Ak by predseda súdnej rady určoval miesto konania volieb, musel by predtým požiadať predsedu súdu o oznámenie miesta konania volieb v nadväznosti na informácie poskytnuté sudcovskou radou alebo kolégiom predsedov sudcovských rád o počte oprávnených voličov.

Z tohto dôvodu je vhodnejšie, aby miesto konania zhromaždenia sudcov určovala sudcovská samospráva a uvedené oznámila oprávneným voličom v obvode, to znamená zachovať systém určovania miesta konania obdobne ako bolo v pôvodnom znení § 17 ods. 3.

5. k čl. I bod 28 (§ 27e ods. 1) - pripomienka akceptovaná. povinnosť vyhlásiť ďalšiu voľbu bude daná predsedovi Súdnej rady Slovenskej republiky

Znenie pripomienky:

Navrhujeme, aby povinnosť vyhlásiť ďalšiu voľbu bola daná predsedovi súdnej rady.

Odôvodnenie:

Vzhľadom k tomu, že prvú a novú voľbu vyhlasuje predseda súdnej rady, nie je dôvod na zmenu vyhlasovateľa pri ďalšej voľbe.

6. k čl. I bod 30 (Všeobecná pripomienka k § 27ha až 27hh) - pripomienka akceptovaná, vypočítavanie sudcu bude zverené do kompetencie trojčlenných kontrolných komisií

Znenie pripomienky:

V týchto ustanoveniach vykonáva svoje oprávnenia komisia alebo sa to zmiešava aj s oprávnením súdnej rady, napríklad vypočítanie sudcu. Tento postup je potrebné zjednotiť. Vzhľadom na existenciu trojčlenných komisií s vymedzenými právomocami nie je opodstatnené, aby súdna rada ako celok vypočúvala sudcu.

7. k čl. I bod 31 (k § 27ha ods. 1 a ods. 2) – pripomienka čiastočne akceptovaná, bude nahradený pojem pravdivosť vhodnejším pojmom v súlade so znením pripomienky. Hraničná hodnota sumy majetkového prírastku bude upravená v nadväznosti na hodnoty podľa súčasnej platnej a účinnej právnej úpravy § 32 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. V súčasnosti majetkové priznanie sudcu nemusí obsahovať údaje o jednotlivých hmotnej veci, ktorej hodnota nepresahuje 6600 eur, alebo o hmotných veciach, majetkových právach a iných majetkových hodnotách, ak ich súhrnná hodnota nepresahuje 16600 eur.

Znenie pripomienky:

Preverovať pravdivosť znamená vykonať úkony, ktoré nie sú v kapacitných možnostiach trojčlenných kontrolných komisií, s poukazom na skutočnosť, že sudkýň a sudcov je takmer 1400.

Takýto prístup zákonodarcu vychádza z toho, že majetkové priznania nie sú pravdivé. V skutočnosti sa však musí uplatniť zásada *preasumptio boni viri*, to znamená, že musíme predpokladať, že všetky majetkové priznania sú pravdivé, kým sa nepreukáže opak.

Dnes účinná právna úprava ukladá sudcovi povinnosť preukázať pôvod svojich majetkových prírastkov v prípade, ak sa zistí (z podaného majetkového priznania), že tieto prírastky zjavne presahujú súhrn jeho platových pomerov a iných vyčíslených príjmov. Výklad toho, čo je zjavný presah, prešiel vývojom a v súčasnosti súdna rada za zjavný presah považuje prírastok vo výške súhrnu platu sudcu/sudkyne a iného príjmu.

Podľa navrhovanej úpravy bude súdna rada (jej šesť trojčlenných komisií) povinná preverovať pravdivosť majetkového priznania. Musí tak urobiť (aj vtedy), ak (a) majetkový prírastok sudcu bude prevyšovať sumu 5 000 eur alebo (b) komisia nadobudne dôvodné pochybnosti o statočnosti pôvodu samotného majetku - (statočnosť pôvodu majetku samotného sudcu, ale aj iných osôb uvedených v majetkovom priznaní a nielen za uplynulý kalendárny rok).

Pravdivosť majetkového priznania (Je to pokryté preverením úplnosti? Čo sa tým myslí?). Nie je zrejmé, čo sa myslí pod overením pravdivosti majetkového priznania (§ 27ha ods. 1 zákona o súdnej rade). Z dikcie navrhovaného § 27ha ods. 2 zákona o súdnej rade totiž nevyplýva, že by komisia mohla preveriť majetkové priznania aj v prípade dôvodnej

pochybnosti, či bol do majetkového priznania zahrnutý všetok majetok sudcu, nepľnoletého dieťaťa a manžela.

Tento aspekt sa nepreveruje vo fáze preskúmania úplnosti majetkového priznania podľa teraz účinného § 33 ods. 2 zákona o sudcoch (navrhovaný § 27h ods. 2 zákona o súdnej rade). Tu ide o preskúmanie formálnej úplnosti a nie úplnosti materiálnej, ktorá vyžaduje porovnanie s referenčnými registrami (napr. kataster) a inými údajmi o skutočných majetkových pomeroch.

Na jednej strane ide o vážny nedostatok. Na druhej strane by si však takéto preskúmanie pravdivosti každého majetkového priznania vyžadovalo veľké materiálne a ľudské zdroje. Plošné preskúmanie preto nemožno považovať za rozumné (viď podobná výhrada nižšie), malo by byť teda možné, ale vykonávané len pri dôvodnom podozrení alebo na odôvodnený, resp. kvalifikovaný podnet.

Pokiaľ dnešná úprava je postavená príliš benevolentne, pretože prezumuje, že sudca ušetrí celý svoj plat, hranica 5 000 eur je zasa nastavená nízko. Východiskovo by malo ísť o vyšší limit a malo by ísť o určité percento platu sudcu a jeho príjmu; sú samozrejme možné aj zložitejšie vzorce, ktoré by brali do úvahy viaceré kritéria (počet vyživovaných detí, stav, región, atď.). Viac ako kvantita je dôležitá kvalita. Čas a náklady vynaložené na obligatórne preskúmanie pôvodu prírastku a majetku pri takto nízko nastavenom limite, nielen na strane členov súdnej rady, zamestnancov kancelárie súdnej rady, ale aj dotknutého sudcu, nie sú proporčné sledovanému cieľu. Je lepšie sústrediť sa na preverenie majetkových pomerov v prípadoch, keď bude takéto preverenie vyvolané odôvodneným, resp. kvalifikovaným podnetom.

8. k čl. I bod 31 (k § 27ha ods. 3) - pripomienka čiastočne akceptovaná. MS SR súhlasí s personálnym posilnením KSR SR ako aj s rozpočtovým navýšením prostriedkov na zabezpečenie rozšírenej právomoci Súdnej rady Slovenskej republiky

Znenie pripomienky:

Oprávnenie komisie sa vzťahuje iba na ten majetok (práva, veci, pohľadávky), ktorý je uvedený v majetkovom priznaní. Z toho vyplýva, že sudcovia si budú vedomí, že sa budú požadovať dôkazy o nadobudnutí majetku v súlade s právnymi predpismi. Preto budú, spravidla, schopní predložiť právne relevantné dôkazy o nadobudnutí majetku. Komisia musí mať preto oveľa širšie oprávnenia, ktorých výkon nebude odkázaný na spoluprácu dotknutého sudcu. Opätovne upozorňujeme na personálnu, materiálnu a časovú náročnosť výkonu takejto právomoci súdnej rady, na ktorú poukazujeme už pri pripomienke k § 3b.

Písmeno c) vzbudzuje pochybnosti. Pôvod majetku by sa nemal preukazovať čestným vyhlásením alebo obdobným vyhlásením. Toto navrhujeme vypustiť ako nefunkčné ustanovenie.

Písmeno d) je potrebné doplniť o právnu situáciu, v ktorej zaniklo BSM, avšak nebolo ešte vysporiadané.

V zákone č. 385/2000 Z. z. zákonodarca neukladá sudcovi povinnosť uvádzať v majetkovom priznaní majetok plnoletého dieťaťa. Otázne je, či je spolužitie dospelé osoby

v spoločnej domácnosti so sudcom dostatočným právnym základom na preskúvanie jeho majetkových pomerov.

Rovnako otázne je aj objasnenie pôvodu zdedeného majetku a to, či ide o formálne predloženie osvedčenia o dedičstve alebo či ide o preukázanie pôvodu zdedeného majetku (z hľadiska nadobudnutia zdedeného majetku poručiteľom).

To, že predkladateľ zdôvodnil ochranu súkromia v dôvodovej správe, neznamená, že je zahrnutá v zákone.

9. **k čl. I bod 31 (§ 27ha ods. 6)** - *pripomienka neakceptovaná, MS SR súhlasí s personálnym posilnením KSR SR ako aj s rozpočtovým navýšením prostriedkov na zabezpečenie rozšírenej právomoci Súdnej rady Slovenskej republiky*

Znenie pripomienky:

Nevidíme zmysel zriaďovať osobitný organizačný útvar; stačí, ak predseda súdnej rady bude oprávnený požiadať o zistenia podľa navrhovaného textu tie subjekty, ktoré to vykonávajú aj dnes. Príslušné orgány verejnej moci, ktoré s tým majú skúsenosti, dosahujú relevantné výsledky. Finančné preverovanie je špecifická spôsobilosť a nevieme, kto by bol ochotný ju poskytnúť súdnej rade za existujúcich podmienok odmeňovania. V prípade nevyhnutnosti by mala súdna rada mať oprávnenie zabezpečiť si informácie aj o existencii účtov a o pohyboch na účtoch vedených na manžela sudcu a jeho neplnoleté deti.

10. **k čl. I bod 31 (k § 27ha ods. 8 a § 27hb ods. 5)**) - *pripomienka akceptovaná, povinnosť podať návrh na začatie disciplinárneho konania bude mať predseda Súdnej rady Slovenskej republiky*

Znenie pripomienky:

Odsek považujeme za zbytočne komplikovaný. Nie je zrejмый dôvod rozširovania počtu subjektov oprávnených podať návrh na disciplinárne konanie. Stačí uviesť, že po prijatí stanoviska súdnej rady je predseda súdnej rady povinný bez zbytočného odkladu podať návrh na začatie disciplinárneho konania.

Uvedené platí aj pre § 27hb ods. 5 navrhovaného textu. Návrh na začatie disciplinárneho konania v prípade, že súdna rada prijme stanovisko, že sudca porušil povinnosť spĺňať predpoklady sudcovskej spôsobilosti, by mal podať predseda súdnej rady. Tu nejde o preverovanie majetkových pomerov, kde (hoci tiež nie dôsledne v texte zákona) je konanie zverené komisii.

11. **k doložke vybraných vplyvov a analýze**- *pripomienka akceptovaná, analytické centrum MS SR vypracuje v spolupráci s KSR SR nápočet podľa osobohodín a schémy procesov*

Znenie pripomienky:

Zmeny zákonov, ktoré predkladateľ navrhuje, budú mať vplyv na rozpočet verejnej správy. Na uvedené upozorňuje aj predkladateľ. Doložka vybraných vplyvov a analýza

vplyvov vôbec nezahŕňa negatívne finančné dopady na súdnu radu a kanceláriu súdnej rady. Analýza sa venuje podrobne dopadom vo vzťahu k novovzniknutému súdu (najvyšší správny súd), ale v plnom rozsahu odignorovala kvantifikáciu finančných prostriedkov na úlohy vyplývajúce zo zmien zákonov pre súdnu radu a kanceláriu súdnej rady. Je neakceptovateľné a v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z., iba okrajovo spomenúť v doložke vplyvov, že predkladateľ bude detailne identifikovať dopady až na poklade výsledného znenia predkladanej právnej úpravy. Nové kompetencie a nová agenda, ktorá vyplýva zo zmien, sa dotknú mzdových výdavkov a finančných výdavkov na materiálno-technické zabezpečenie a priestorové zabezpečenie potrebných na plnenie úloh súdnej rady a kancelárie súdnej rady.

Ide o výdavky na úpravu a vybavenie za účelom splnenia podmienok určených štandardami fyzickej bezpečnosti a objektivej bezpečnosti a tiež technickými prostriedkami, výdavky na zabezpečovací systém potrebný na splnenie povinností uložených zákonom a vyhláškami obsahom, ktorých je ochrana utajovaných skutočností, výdavky na špecifické technológie, IT systémy, licencie, hardvérové vybavenie a komunikačnú infraštruktúru, výdavky na registratúru spĺňajúcu parametre spôsobilé zabezpečiť ochranu utajovaných skutočností a tiež výdavky na zaškolenie zamestnancov na tieto účely prijatých. Tieto dopady sú uvedené len poznámkou, že budú dodatočne vyčíslené. Je však povinnosťou predkladateľa podrobne ich špecifikovať v analýze. Analýza, ktorá je súčasťou predloženej legislatívnej zmeny, nepokrýva ani nevymenúva žiadne finančné dopady týkajúce sa rozpočtovej kapitoly kancelárie súdnej rady, čo považujeme za zásadný nedostatok o to viac, že predkladateľ pri predložení legislatívnom dokumente argumentuje dôležitosťou týchto legislatívnych úprav viažucich na novelizáciu ústavy. Z týchto dôvodov je potrebné detailne dopracovať a doplniť všetky dopady, ktoré sa týkajú súdnej rady a jej kancelárie, tak ako sú požadované v zákone č. 400/2015 Z. z. a Legislatívnych pravidlách vlády Slovenskej republiky.